

Міністерство освіти і науки України
Кропивницький фаховий коледж харчування та торгівлі

Затверджую

Голова приймальної комісії

В.О. директора

Тетяна БАРНА

2024 р.

ПРОГРАМА
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ
З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ,
ЯКІ ВСТУПАЮТЬ НА БАЗІ 9 КЛАСІВ
(БАЗОВА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА)
ДО КРОПИВНИЦЬКОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ
ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ
У 2024 РОЦІ

Розглянуто та схвалено

на засіданні відбіркової (предметної) комісії

Протокол № 2 від 26.04.2024 р.

Голова комісії

Вікторія ХИЖЕВСЬКА

Програма усної співбесіди з української літератури для вступників на основі базової загальної середньої освіти Кропивницького фахового коледжу харчування та торгівлі.

**Укладач: член предметної комісії ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ Володимир
Леонідович**

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка
2. Програма співбесіди з української літератури
3. Питання співбесіди з української літератури
4. Критерії оцінювання.
5. Таблиця переведення балів о оцінку за 12-бальною системою.
6. Список рекомендованої літератури

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму співбесіди з української літератури (на основі базової загальної середньої освіти) Кропивницького фахового коледжу харчування та торгівлі розроблено на основі оновленої програми з української літератури для 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів з урахуванням змін, внесених у 2015 році. Програма базується на вимогах Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392, ідеях Концепції «Нова українська школа».

Зважаючи на варіативність програм з української літератури для загальноосвітніх навчальних закладів, до програми внесено персоналії письменників і художні твори, вивчення яких передбачено всіма чинними програмами і відображено в усіх підручниках, рекомендованих Міністерством освіти і науки України.

Матеріал програми розподілено за такими розділами:

- «Усна народна творчість»,
- «Давня українська література»,
- «Література кінця XVIII-початку XX ст.»,
- «Література XX ст.».

Мета й завдання вивчення української літератури визначені державною програмою з української літератури, яка водночас визначає основний зміст навчання і вимоги та критерії оцінювання його результатів.

Мета вивчення української літератури у закладах освіти України на сучасному етапі:

- розвиток стійкої мотивації до вивчення української літератури, засвоєння через літературу історії, культури народу, моральних та естетичних цінностей, формування духовного світу, їхніх світоглядних переконань, громадянських якостей, утвердження за допомогою засобів мови і літератури національних і загальнолюдських цінностей;

- розвиток умінь вільно спілкуватися в різних ситуаціях, формулювати та

відстоювати власну думку, вести дискусію, оцінювати життєві явища, моральні, суспільні, історичні та інші проблеми сучасності, висловлювати щодо них власне ставлення, досягати взаєморозуміння та взаємодії з іншими людьми;

- узагальнення та поглиблення знань про літературу як мистецтво слова;

- вироблення вмінь орієнтуватися у світі класичної і масової літератури, користуватися сучасними інформаційними комунікаціями (інтернетом, системою дистанційного навчання тощо), провадити пошуково-дослідницьку діяльність (знаходити, сприймати, аналізувати, оцінювати, систематизувати, зіставляти різноманітні факти та відомості), застосовувати на практиці здобуті у процесі вивчення літератури знання, набуті вміння та навички;

- удосконалення під час провадження дослідницької діяльності навичок самостійної навчальної діяльності, саморозвитку, самоконтролю, розвиток художньо-образного мислення, інтелектуальних і творчих здібностей, їх емоційно-духовної сфери, естетичних смаків і загальної культури;

- виховання відчуття краси й виразності рідного слова;

- виховання засобами художнього слова на основі гуманістичних ідеалів, що пропагує художня література, сучасного естетично розвиненого читача зі сформованими почуттями національної самосвідомості та власної гідності.

Цілі навчального предмету «Українська література»:

- Створювати власні висловлювання з певною комунікативною метою;

- Виразити мовними засобами свій духовний світ;

- Популяризувати українською мовою цінності української та світової культури;

- Підвищувати загальну освіченості громадянина України;

- Досягати належного рівня сформованості вміння читати й усвідомлювати прочитане;

- Залучатися до художньої літератури, а через неї - до фундаментальних цінностей культури;

- Сприяти всебічному розвитку, духовному збагаченню, активному

становленню й самореалізації особистості в сучасному світі.

Предметні компетентності

Вступник:

- називає найдавніші книги Київської Русі, основні пам'ятки оригінальної літератури; перші друковані книги в Україні; імена перекладачів Біблії українською мовою; найважливіші ознаки творчих методів і літературних напрямів; різні типи художніх образів; види й жанри усної народної творчості;
- розповідає про історію відкриття пам'ятки «Слово о полку Ігоревім», основні гіпотези авторства, історичну основу, про її переклади та переспіви; про козацькі літописи, «Історію русів», про вертеп як вид давнього театрального мистецтва; внесок митців, твори яких вивчаються, у розвиток української літератури;
- висвітлює роль фольклору в житті українського народу, його місце в розвитку літератури;
- значення давніх літописів для збереження відомостей про життя, культуру, звичаї наших пращурів;
- переказує біографію Т. Шевченка, основні біографічні відомості інших митців, творчість яких вивчалась;
- знає визначення, ознаки й застосовує під час інтерпретації та аналізу художнього твору (окремого фрагменту) літературознавчі поняття: народна пісня, балада, притча, літописи, романс, послання, пародія, псалом, роман, роман-хроніка, історичний роман, лірична медитація, Ренесанс, Бароко, сентименталізм, романтизм, реалізм, травестія, бурлеск, алюзія, гротеск, контраст, умовність, ліричний герой;
- переказує і коментує ідейно-тематичний зміст виучуваних творів; визначає їх жанрові та художні особливості; основну ідею твору, задум автора, чинники, які могли спонукати до написання; особливості композиції; роль художніх засобів;

- пояснює багатозначність художнього образу; роль християнства в духовному житті українського народу; основні постулати християнської моралі: ідеали правди, чесності, патріотизму, скромності, любові до ближнього, універсальність євангельських істин людського буття; великий духовний імпульс, який подала діяльність Шевченка в боротьбі за політичну незалежність і культурне збагачення України; розуміння Шевченком ідеї Бога;
- встановлює специфіку втілення окремих тем, ідей, сюжетів, образів, мотивів священних книг людства в літературі та інших видах мистецтва;
- характеризує образи виучуваних творів, у т. ч. символічні; визначає їх роль у донесенні до читача авторського задуму, ставлення автора до свого героя;
- аналізує та інтерпретує твір у культурологічному контексті;
- коментує оцінку виучуваних творів критиками, зіставляє її з власною;
- розглядає художній твір в історичному і культурному контексті періоду створення;
- визначає його місце в мистецькому доробку автора, історії української літератури, актуальність сьогодні;
- встановлює міжпредметні зв'язки на рівні тем, ідей, образів.

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Усна народна творчість

- Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки».
- Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль».
- Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла».

2. Давня українська література

- «Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги).
- «Слово про похід Ігорів».
- Григорій Сковорода «De libertate», «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень».

3. Література кінця XVIII-початку XX ст.

- Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка»;
- Тарас Шевченко «Катерина», «Гайдамаки», «Кавказ», «Сон» («У всякого своя доля»), «І мертвим, і живим, і ненарожденним...», «Заповіт».
- Григорій КВІТКА ОСНОВ'ЯНЕНКО. «Маруся»;
- Пантелеймон Куліш. «Чорна рада»;
- Микола ГОГОЛЬ. «Тарас Бульба»;
- Марко ВОВЧОК (Марія Олександрівна Вілінська). «Інститутка».
- Іван КАРПЕНКО-КАРИЙ. «Сто тисяч»;
- Іван ФРАНКО. «Захар Беркут»;
- Леся УКРАЇНКА. «Мрії», «Як дитиною, бувало...», «Давня весна», «Хотіла б я піснею стати...», «Давня казка».

4. Література XX ст.

- Павло ТИЧИНА. «Не бував ти у наших краях!», «Гаї шумлять...», «Блакить мою душу обвіяла...»;
- Максим РИЛЬСЬКИЙ. «Дощ» («Благодатний, довгожданий...»), «Осінь-маляр із палітрою пишною...»;
- Володимир СОСЮРА. «Любіть Україну!»;
- Володимир ВИННИЧЕНКО. «Федько - халамидик »;
- Ліна Костенко Ліна КОСТЕНКО. «Дощ полив...», «Кольорові миші», «Чайка на крижині», «Крила»;
- СИМОНЕНКО. «Ти знаєш, що ти – людина?», «Лебеді материнства»;
- Андрій МАЛИШКО. «Пісня про рушник», «Чому, сказати, й сам не знаю...»;

Питання співбесіди з української літератури

1. Найвідоміші пісні Марусі Чурай. Історичні пісні.
2. Тематика, образи, зміст народних дум і балад.
3. «Повість минулих літ» – літопис XI-XII ст.
4. «Слово про похід Ігорів». Проблема його автентичності.
5. Творчість Григорія Сковороди,
6. Творчість Івана Котляревського.
7. Народні ідеали в творах Григорія Квітки - Основ'яненка.
8. Розвиток традицій Т. Шевченка в українській літературі II пол. XIX ст.
9. Микола ГОГОЛЬ. «Тарас Бульба».
10. Марко ВОВЧОК «Інститутка» (Марія Олександрівна Вілінська).
11. Іван Франко – поет-новатор. Повість «Захар Беркут».
12. Творчість Пантелеймона Куліша в літературному процесі другої половини XIX ст. Роман «Чорна рада».
13. Творчість Івана Карпенка-Карого на прикладі твору «Сто тисяч».
14. Новаторська творчість Лесі Українки. Її поетична творчість.
15. Поетичний світ Павла Тичини.
16. Патріотичні мотиви у творчості Володимира Сосюри.
17. Лірика Максима Рильського.
18. Володимир Винниченко «Федько - халамидник».
19. Лірика Андрія Малишка.
20. Ліна Костенко – майстер лірики та поетичного епосу.
21. Лірика Василя Симоненка.

Критерії оцінювання відповіді

При оцінюванні відповідей до уваги беруть такі критерії:

- Рівень засвоєння навчального матеріалу з української літератури;
- Комунікативні вміння (уміння сприймати, відтворювати, створювати усні висловлення);
- Обізнаність у творчості українських письменників і поетів;
- Знання теорії літератури.

Підсумкова оцінка за співбесіду виставляється за **200-бальною** системою оцінювання.

200-175 балів ставиться, якщо вступник ґрунтовно й повно викладає теоретичний матеріал; демонструє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки наводить необхідні приклади, дібрані самостійно; не допускає мовленнєвих помилок.

152-172 бали отримує вступник, який теж демонструє знання та розуміння необхідного матеріалу однак у відповіді є певні фактичні помилки, які він виправляє після зауваження викладача.

143-100 бали отримує вступник, який виявляє знання й розуміння основних положень даної теми, але викладає матеріал не досить повно, допускає неточності у визначенні понять; не вміє глибоко і переконливо обґрунтувати свої думки й відчуває труднощі під час добору прикладів; викладає матеріал непослідовно й допускає мовленнєві помилки.

99-0 балів отримує вступник, який демонструє незнання більшої частини матеріалу, допускає у формулюванні визначень і правил помилки, що спотворюють їх зміст.

Критерії оцінювання знань з української літератури (співбесіда)

(шкала 100-200 балів)

Бали	Вимоги до умінь вступників
99 і нижче	Вступник не може відтворити навчальний матеріал навіть на навчальному рівні, не володіє інформацією про літературні явища та факти.
100-105	Вступник відтворює матеріал на елементарному рівні, називаючи окремий літературний факт або явище.
106-110	Розуміє матеріал на елементарному рівні, його засвоєння, відтворює якийсь фрагмент твору окремим реченням.
111-115	Сприймає навчальний матеріал, дає відповідь у вигляді вислову (з допомогою викладача).
116-120	Володіє матеріалом на початковому рівні його засвоєння, відтворює незначну його частину твору, дає визначення літературного явища без посилання та текст.
121-125	Фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, має здатність до елементарного викладу думки.
126-130	Відтворює менше половини навчального матеріалу. Володіє матеріалом та окремими навичками аналізу літературного твору, з допомогою викладача відтворює матеріал і наводить приклад з тексту.
131-135	Виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але не достатньо осмислена.
136-140	Володіє матеріалом, відтворює значну його частину, з допомогою викладача знаходить потрібні приклади.
141-145	Володіє матеріалом на недостатньому рівні, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника, повторити за зразком певну дію; описує явища, процеси без пояснень причин, слабо орієнтується в поняттях.
146-150	Знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; формулює поняття, наводить приклади; підтверджує висловлене судження прикладами.
151-155	Питання значною мірою розкриті, але трапляються недоліки за низкою показників.
156-160	Виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робить певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу.
161-165	Відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання на практиці; виклад загалом зв'язний, питання в цілому розкрито, але помітний репродуктивний характер, відсутня самостійність суджень, їх аргументованість, добір слів не завжди вдалий тощо.
166-170	Абітурієнт правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст; розуміє основоположні теорії і факти, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними.
171-175	Абітурієнт вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок; вдало добирає лексичні засоби але у відповіді є недоліки, наприклад: відхилення від теми, порушення послідовності її викладу; основна думка не аргументується, правила не завжди підтверджуються прикладами тощо.

176-180	Знання вступника є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між літературними явищами, фактами, робити висновки; вдало добирає лексичні засоби; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Володіє матеріалом та навичками аналізу літературного твору за поданим викладачем зразком, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.
181-185	Вступник вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; вдало добирає лексичні засоби. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень. Володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу на рівні уявлення про певне літературне явище, під керівництвом викладача виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
186-190	Абітурієнт володіє глибокими й міцними знаннями, робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі літературні факти, явища, ідеї, наводить доречні приклади. Мова відзначається багатством словника, граматичною правильністю, дотриманням стильової єдності і виразності. Володіє матеріалом та навичками аналізу художнього твору, систематизує та узагальнює набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження.
191-195	Володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх; уміє застосувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності. Відповідь у цілому відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю. На високому рівні володіє матеріалом та навичками аналізу літературного твору, виявляє початкові творчі здібності.
196-200	Вступник має системні, дієві знання, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу явищ; відповідь повна, глибока, аргументована, вступник уміє застосовувати знання творчо. Відповідь відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю. Вільно володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору.

Вступник, який набрав **99 і меншу** кількість балів, не допускається до конкурсу.

**Таблиця відповідності
12-бальної шкали оцінювання 200-бальній**

Бали	
12	193 – 200
11	185 – 192
10	176 – 184
9	167 – 175
8	158 – 166
7	149 – 157
6	140 – 148
5	132 – 139
4	124 – 131
3	116 – 123
2	108 – 115
1	101 – 107

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Заболотний О. В. Українська мова і література. Повний курс підготовки до ЗНО. – К.: Літера ЛТД, 2019.
2. Українська література (рівень стандарту): підр. для 5 кл. закладів загальн. середн. освіти / Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2019.
3. Українська література (рівень стандарту): підр. для 6 кл. закладів загальн. середн. освіти / Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2019.
4. Українська література (рівень стандарту): підр. для 7 кл. закладів загальн. середн. освіти / Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2019.
5. Українська література (рівень стандарту): підр. для 8 кл. закладів загальн. середн. освіти / Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2021.
6. Українська література: підручник для 9-го кл. Автор: Олександр Авраменко Видавництво: Київ, Грамота, 2017